

Heid Cat zondag 30 vr/antw 81 en 82

1 wie er niet mogen afblijven

2 wie er niet mogen aangaan

Gemeente,

We stonden in zondag 28 stil bij de Gastheer van het Heilig Avondmaal. De Vader, Die Zijn kinderen wil voeden.

We stonden in zondag 29 stil bij de waarde van het Heilig Avondmaal. Het is teken en zegel van de hemelse Bruidegom voor Zijn bruidskerk, dat Hij haar niet vergeet.

Vanavond staan wij in zondag 30 stil bij de gasten van het Heilig Avondmaal. Wie zijn die kinderen, wie horen er bij die bruidskerk. Met andere woorden: voor wie is het Heilig Avondmaal? Wie is de juiste avondmaalganger? Zoals we zongen: wie zal verkeren grote God in Uwe tent. Of: wie klimt de berg des HEEREN op?

Dat mag dus echt een vraag zijn. Er is een tendens in kerkelijk Nederland om het Heilig Avondmaal zo te onderschatten dat dat geen vraag meer is. Het Heilig Avondmaal is natuurlijk voor iedereen. Voor kinderen en volwassenen, voor belijdende leden en niet belijdende leden, voor iedereen die het zelf maar wil is het natuurlijk ook. Wat een grenzeloze oppervlakkigheid in de hand werkt. En de gedachte laat woekeren dat het ook voor iedereen wel goed komt als hij sterft. Want het is toch onvoorstelbaar dat God een mens niet in de hemel toe zou laten. Levensgevaarlijk slaapmiddel van de satan.

Voor wie is het? Vraagt de catechismus dus terecht. Maar nou zou iemand kunnen denken: o maar dat hoeft mij voor geen vraag te zijn. Ik heb nog geen belijdenis gedaan, ik ben 12 of 18 dus ik ben gauw klaar vanavond. Voor mij is het niet. Of iemand denkt: ik heb wel belijdenis gedaan vroeger, maar ik ben toch niet echt bekeerd dus voor mij is het ook niet, daar ben ik gauw klaar mee. De zelfbeproeving is voor mij zo moeilijk niet en hoeft niet zo lang te duren. Maar we zullen wel zien: de dingen die de catechismus gaat noemen gelden niet alleen voor het Heilig Avondmaal. Want er worden drie dingen genoemd in dit antwoord. En dat hebben we al eerder meegemaakt. Ver terug in zondag 1. Toen waren ook drie dingen nodig. Dezelfde als je goed leest en vergelijkt. En toen ging het om de vraag: wie kunnen er in de enige troost leven en sterven? Dus wat nodig is om ten avondmaal te gaan is hetzelfde als wat nodig is om te kunnen sterven, om Jezus te ontmoeten als Hij terugkomt. Is hetzelfde als wat nodig is om getroost te kunnen leven en vanavond rustig te kunnen gaan slapen. Met andere woorden: de poort tot het Heilig Avondmaal is in

principe net zo breed als de poort van het nieuw Jeruzalem. Wie niet door de poort kan naar de avondmaalstafel, kan ook niet door de poort van het nieuw Jeruzalem.

En wat is het dan goed dat er tenminste 4 keer per jaar een blokkade op ons levenspad wordt gelegd. Stop, sta stil. Bezin nu eens: kun je God ontmoeten? Je zou daar natuurlijk elke dag mee moeten worstelen als het nog niet zo is, maar we zijn zo dwaas, dat doen we niet altijd. We leven maar verder naar die poort hoewel we er niet door kunnen. Wat een zegen dat er die voorbereidingsweken zijn: waar ga je heen? Ben je bereid? Wat een zegen. En ja, als je die blokkade wegschuift, maar lastig vindt en overheen stapt....wat moet je dan tot bezinning brengen? Wat zal er dan nodig zijn om je tot stilstand te brengen....?

! wie mogen niet afblijven?

Voor wie is het Heilig Avondmaal? Wat een zegen dat die vraag weer eens naar je toekomt. Wat bedoelt de HEERE het goed met die voorbereidingsweken. Hij wil ons bereid hebben voor Zijn komst. Hij wil ons met rijke zegen vullen aan Zijn tafel, daarom dus. Voor wie is het Heilig Avondmaal? Voor degenen die zichzelf vanwege hun zonden mishagen. Ezechiël noemt het: een walging hebben van zichzelf. En Paulus: ik ellendig mens. Vanwege mijn zonden. Die zijn overtredingen van Gods wetten, opstand tegen Hem, het doel missen van mijn leven, afbuigen van de rechte weg en verongelukken. Dáárom mezelf mishagen: ik hoef mezelf niet te mishagen om hoe ik eruit zie of om wat ik niet goed kan. Want zo ben ik door God geformeerd. Maar vanwege mijn zonden. Mijzelf mishagen: ik kan mijn zonden en mijzelf niet scheiden van elkaar. Want zonden zijn zo verenigt en verstrengeld met mijzelf, ik ben niet denkbaar zonder die zonden, ik ben zondaar in hart en nieren. Daarom mijzelf mishagen. Mishagen, niet mijn zonden afschuiven, of vergoelijken, maar mijzelf mishagen. Ik, ik ben er schuldig aan, ik ben iemand die God voortdurend terg en krenk. Dat mishagen komt voor uit het zicht op mezelf. En uit het zicht op de Heere. Dat de Heere Jezus voor mijn zonden stierf aan het kruis. Zo zwaar wilde lijden. Voor mij zo zwaar wilde lijden. Zo veel liefde heeft. En toch zondig ik. En toch blijf ik zondaar. Heere, wat ben ik voor een onuitstaanbaar, walgelijk mens tegenover U! U krijgt stank voor dank, zonden voor liefde, slagen voor kussen. Steken voor vergeving.

En die nochtans vertrouwen dat hun die om Christus wil vergeven zijn. Nochtans. Dat betekent, daartegenin. Want zou je niet denken als je ziet op jezelf. Dan zou krijg je het gevoel: ik ben zo'n zondaar en daarom is het over en uit, en daarom zal god me niet willen hebben, en daarom zou God me eeuwig kunnen wegdoen. Maar er staat niet: en daarom..., maar: nochtans. Nochtans vertrouwen dat mijn zonden vergeven zijn. Waar komt dat dan vandaan dat vertrouwen? Niet uit mijn gevoel, maar uit Gods Woord, uit het genade-aanbod, uit het Evangelie. Dat vergeving aanbiedt in Jezus' bloed. En daartoe de toevlucht nemen. Vertrouwen betekent in het Oude Testament ook: de toevlucht nemen. Mijn enige toevlucht is dat aanbod van vergeving in Christus. En dat vertrouwen wordt bestreden, aangevochten, als een tak de helemaal onder de luis zit, dat dat niet kan en niet mag en niet is voor mij, maar ik kan het niet laten om te vluchten tot Christus. Maar, maar ik blijf nog zondigen, ik blijf nog tot kwaadheid geneigd en dan val ik er weer in. Ook nadat ik dacht te geloven in de vergeving: dan staat erachter: dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt is. Zo groot is de vergeving in Christus. Dat valt er ook onder.

En ten derde die ook begeren hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Want dat geloof kan zo zwak zijn. Maar begeren het te sterken: kon ik maar vaster sterker, zekerder geloven. En hun leven te beteren: kon ik maar sterker de zonden bestrijden en mezelf verloochenen voor Gods wil. Begeren hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Je zegt niet: o nu geloof ik, ik mag aan het Heilig Avondmaal, ik kom in de hemel, dan is het genoeg. Nee, juist niet: kon ik maar sterker geloven en heiliger leven. Daarom ben je trouw onder het Woord, zo trouw in je stille tijd. Want daardoor word het geloof sterker en je leven heiliger. Dus Christus brengt je ertoe om dat te begeren en dat begeren brengt je weer bij Christus: help mij, sterk mij,

Christus is je één en je al: vanuit Hem mishaag je jezelf zo vanwege je zonden. In Hem vertrouw je nochtans op vergeving. Door Hem bekeer je je leven te beteren. Ik zeg er wel nadrukkelijk bij: toen u belijdenis deed, toen ging het toch ook hierom? Of hebt u belijdenis gedaan zonder dat u Christus kende en het leven uit Hem. Wel belijdend lid, maar zonder grond voor God. Dan is belijdenis doen absoluut niet genoeg en kan het zelfs valse rust in de hand werken. En als u belijdenis deed van het leven in Christus, dan is het Heilig Avondmaal niet meer,

niet anders. Het leven is mij Christus. Maar de mens beproeve zichzelf: is Christus uw leven? Uit Hem het zelfmishagen, uit Hem het vertrouwen, uit Hem het begeren.

Dan is het Heilig Avondmaal voor u. Voor u is het ingesteld. Let wel: niet als mogelijkheid, niet bij wijze van permissie. Maar bij wijze van bevel: doet dat tot Mijn gedachtenis. Je bent ongehoorzaam aan de Heere Jezus als je niet komt. Het is Zijn liefdesbevel. W a Brakel zegt kort en helder: onbekeerden mogen niet aangaan, bekeerden mogen niet afblijven. Want het is tegen Christus' bevel en tegen hun eigen welzijn. Dan is het Heilig Avondmaal er om het geloof te sterken. Dus dan is de redenering niet: ik zou wel willen komen als mijn geloof maar sterker was, als ik minder aangevochten werd, als ik zekerder was. Dan zeg je eigenlijk: als ik me wat beter zou voelen zou ik het medicijn gebruiken, maar nu ik me zo ziek voel laat ik het medicijn nog maar staan. Juist om het geloof te sterken is het Heilig Avondmaal als medicijn gegeven. En door het zo te gebruiken zal het geloof versterkt worden. Laat het dan maar de worsteling zijn: HEERE, trek me en ik al komen. Gebruik de gelegenheden, ook de woensdagavond dienst, gebruik een boekje over het Heilig Avondmaal, en bid: HEERE, trek mij, leid mij. En de HEERE maakt de Zijnen zo graag gehoorzaam aan de inzettingen van Christus.

2 wie er niet mogen aangaan

Dan de keerzijde: Maar de hypocrieten en die zich niet met waren harte tot God bekeren die eten en drinken zichzelf een oordeel. Dat is één categorie mensen die niet aan mogen gaan. Straks in vraag 82 komt de tweede categorie die niet aan mag gaan. De eerste categorie zijn de hypocrieten. Letterlijk: toneelspelers. Dan speelt iemand dus in een toneelstuk de rol van laten we zeggen bakker, maar dat is hij in het echt helemaal niet. Hij speelt alsof en als mensen kijken lijkt het ook echt zo. Dat zijn dus mensen van wie het lijkt dat ze bekeerd zijn, echt gelovig zijn. Als je als mens naar hen kijkt, lijkt het echt zo. Aan de buitenkant geen verschil te zien. Denk aan Judas bijvoorbeeld. Maar van binnen: zij bekeren zich niet met ware harte. Dat kan betekenen dat zij innerlijk de beleving missen. Het mishagen, het vertrouwen, het begeren. Hun hart is er vreemd aan. Het kan ook betekenen dat zij zich op vele punten bekeren van zonden, maar bijvoorbeeld op één punt niet. Al ziet niemand dat: want je kunt eenzaam en stil achter je pc of tv een zonde aan de hand houden.

Eén draad aan de duivel niet door willen knippen. Eén zonde willen blijven volhouden. In Mattheus 7 noemt Jezus mensen die zullen zeggen: we hebben in Uw Naam geprofeteerd en tekenen gedaan en Gij hebt in onze straten geleerd en wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken. En ze denken daarom dat zij zullen mogen ingaan, dat denken ze echt zelf. En Jezus zegt: gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. Maar de mens beproeve zichzelf. Zichzelf.

Want een ander kan en mag er niks van zeggen tegen me. Want aan de buitenkant is niets te zien. En dan hebben mensen zich te houden aan wat in de Dordtse Leerregels staat: van allen die uiterlijk hun geloof belijden en hun leven beteren moet men het beste oordelen en spreken. Mensen kunnen en mogen me dan niet tegenhouden. Maar God doet het! Van Godswege mag ik niet aangaan. En dat zegt Hij mij, vanavond, in het formulier, in de voorbereidingspreek. Geen toegang tot de tafel.

En we herinneren ons waar we mee begonnen: de poort van het nieuw Jeruzalem is net zo breed als de poort tot de tafel. Als ik van Gods wege niet aankan aan de tafel, kan ik ook niet ingaan in het nieuw Jeruzalem..... Je zou toch niet ten avondmaal kunnen en mogen van God....

Dan toch maar aangaan? Nee, dan eet en drink ik mezelf een oordeel. Dan word ik steeds ongevoeliger voor Gods stem. Dan verhard ik me steeds meer, en de eeltlaag om mijn ziel wordt steeds dikker. En ik hoor steeds minder van Gods vermaning en waarschuwing..... Nee, dat helpt niet, integendeel. Keer terug! Beproof uzelf. En weet u wat dat ten diepste inhoudt? Jezelf beproeven? Je laten beproeven door God. HEERE, doorgrond mij en ken mijn hart zie gij of bij mij een schadelijke weg is en leid Gij mij op de eeuwige weg. Geef het Hem in handen. HEERE, laat U mij weten of ik in U ben of niet.

Wat is dat een troost. Als je in verwarring raakt. Als je dit hoort van die hypocrieten en denkt: o, zou ik er zo één zijn? Zo iemand die wel mooi praat en doet, maar van binnen overal leeg en vreemd van is? Zo iemand die een zonde aan de hand houdt, keer op keer. Ben ik het? Geef het in Zijn handen, leg het voor Hem neer. Heere, U mag alles zien, U mag alles zeggen en doen als Profeet, Priester, Koning. Doorgrond mij en ken mij. De mens beproeve zichzelf en ete alzo. Ga dan aan. Want wie zich aan de Heere overgeeft wordt nooit beschaamd. Wie alles in Zijn

handen legt, zal niet verstoten worden. Want dat is, wat een hypocriet nou niet zal doen.

Dan de tweede categorie die niet aan mag. Degenen die, zegt vraag 82 zich met hun belijdenis en wandel als goddeloze ongelovig mensen aanstellen. Aanstellen betekent: gedragen, laten kennen, laten blijken. Hier gaat het om mensen die door mensen moeten worden aangesproken en desnoods geweerd door de kerkenraad. Mensen die dingen zeggen of doen die horen bij wat ongelovigen en goddelozen doen. De catechismus zegt niet dat die mensen ook ongelovig en onbekeerd zijn. Dat zegt Paulus in I Corinthe 11 ook niet van die gemeenteleden die schransen aan de tafel en anderen laten verhongeren. En Noach, die dronken in de tent lag, David, die met Bathseba overspel deed, en Petrus die zijn Meester vloekend verloochende, waren kinderen van God. Maar al zou iemand dat zijn, als hij in zijn leer of leven doet als ongelovige dan kan en mag ook zo iemand niet tot het Heilig Avondmaal worden toegelaten. En misschien is iemand die openlijk zonde doet ook inderdaad geen kind van God. Als zo iemand toch aangaat wordt Gods verbond ontheilgd. Wordt Gods verbond niet op waarde geschat. Want dat is bedoeld om het zondigen tegen te gaan en zonden te bestrijden, en niet om zondigen makkelijker te maken en er me door te kunnen gaan. En dan wordt Gods verbond ook onheilig door anderen: die zeggen: nou als die en die vooraan in de kerk zit, en aan de tafel, dan hoeft dat christendom voor mij helemaal niet meer. Mooie God is dat die zulke mensen de hand boven het hoofd houdt. Je kan zonder geloof een beter mens zijn dan met die God van de christenen. Anderen ontheiligen Gods Naam door jou. En God vertoort zich over de hele gemeente. Omdat Achan had gestolen verloor heel Israel de veldslag bij Ai. Legt God een deken op de gemeente die Zijn invloeden tegenhoudt en dempt.

Geen toegang tot de tafel! Totdat zij betering van hun leven bewijzen. Totdat. Dat opent een deur. Dat geeft verwachting en uitzicht. Totdat. Het klopt aan de deur van je leven: het kan nog, het kan nog. Er is een weg terug. Wacht toch niet. Het klemt ook: alleen door inkeer gaat de deur naar de tafel weer open. Anders niet.

Waarom de voorbereidingsweek? Elke keer weer!

Ten eerste: beproef jezelf. Ken ik Christus en het leven uit Hem of niet? Ben ik bereid? En als ik dat weten mag? Dan hoef ik toch niet elke keer te doen alsof het misschien toch nog en weer niet zo is?

Dan komt ten tweede: bereid u voor door te onderzoeken: liggen er onbeleden zonden. Zijn er zondige gewoonten ingeslopen? Zijn goede gewoonten verslapt? Zorg dat het weer recht komt tussen de HEERE en je hart en leven. Belijd zonden, maak dingen goed, leg je leven voor Hem neer.

En ten derde: beproef uzelf en al beproevend komt er verlangen naar de HEERE. diep mishagen, nochtans vertrouwen, vurig begeren doet uitzien, verlangen. En dat is een vat. Een klein vat kan weinig meenemen, een groot vat kan veel meenemen van de tafel. Klein verlangen neemt doorgaans weinig mee, groot verlangen mag doorgaans veel meenemen. Bereid u voor met verlangen en om heilig te tafel te gaan. Innerlijk met verlangen, uiterlijk in gepaste kleding, die past bij de hoogheid van de Koning. Om de Koning te ontmoeten dan zou ik niet in gewoon spijkergoed komen of met sportschoenen..

De bedoeling is wel duidelijk van dat laatste deel. Avondmaalgangers hebben heilig te leven. Onbesmet te leven. Want stel je toch voor dat je Gods verbond ontheiligt en laat ontheiligen. Mensen zeggen, ja ja, die zit nou vooraan in de kerk, maar ondertussen.... Dat nooit! Dat moet je als avondmaalganger niet willen. Je wil geen kwaad gerucht over de dienst des HEEREN in de hand werken. En daarom heb je als avondmaalganger de roeping om onbesmet te leven in de wereld. Heilig te leven. In alle punten een voorbeeld. Geen aanstoot geven. Niet door altijd te lopen zuchten en steunen en klagen. Niet door de indruk te wekken dat zwartheid en zwartgalligheid de kenmerken van het ware zijn. Maar ook niet door maar slordig te zijn en gemakzuchtig. Slordig in je kledingsstijl door de weeks, in je dvd's die je kijkt, in de gelegenheden waar je komt, waardoor je aanstoot geeft en mensen laat denken: nou en dat zit nou zondags vooraan in de kerk. Is het een verkeerde indruk als ik denk dat we daar de laatste jaren wat makkelijker in worden hier? Je zou het niet moeten willen. En liever vechten tegen jezelf in Gods kracht dan Zijn Naam en dienst omlaaghalen. Waarom zo graag zo dicht mogelijk bij de wereld leven? Gaf Jezus daarvoor Zijn bloed? Om je toch zo dicht mogelijk bij de wereld te houden? Of om je zo heilig mogelijk te laten leven tot Zijn eer en om anderen Hem te laten heiligen? Dat laatste toch! Om altijd bereid te zijn Hem te ontmoeten als Hij komen zal op de wolken. Daarom geliefde, benaarsstig u dat gij onbevlekt en onberispelijk bevonden zult worden door Hem.

Amen

